समर्हणं विभोः ॥२॥ तस्येश्वरस्य प्रणतार्तिहर्तुः प्रसादतः प्राप्तनिरीतिभावः। कश्चित्तदभ्यासगतोऽग्रहारः *Kálaṭy*-abhikhyo ऽस्ति महान्मनोज्ञः ॥३॥ कश्चिद्विपश्चिदिह निश्चलधीर्विरेजे *Vidyádhirája* इति विश्रुतनामधेयः। रुद्रो वृषाद्रिनिलयोऽवतरीतुकामो यत्पुत्रमात्मपितरं समरोचयत्सः ॥४॥ पुत्रोऽभवत्तस्य पुराणपुण्यैः सुब्रह्मतेजाः *Śivagurv*-abhikhyaḥ। ज्ञाने शिवो यो वचने गुरुश्चान्वर्थनामाकृत लब्धवर्णः ॥५॥ Śankara Śivagurus filius gignitur. 3. Eo nato, etiam alii dei mortalem formam induunt. Atque Vishṇu *Padmapáda*, Vimalae filius; Agni *Hastámalaka*, Prabhákarae filius; Váyu *Toṭaka*; *Udanka*, Śiládae filius[1]; Brahman *Sureśvara*[2]; Váchaspati *Ánandagiri*; Aruṇa *Sanandana*; Varuṇa *Chitsukha* factus est. Eodem tempore Sarasvatí dea, Durvásasis jussu in terram descendere coacta, Vishṇumitrae sacerdotis filia nata est (Śoṇatíre), et adulta Viśvarúpae (Maṇḍanae), Himamitrae filio, nupsit. 4. Incipit: अथ शिवो मनुजो निजमायया द्विजगृहे द्विजमोदमुपावहन्। प्रथमहायन एव समग्रहीत्सकलवर्णमसौ निजभाषिकां ॥१॥ द्विसम एव शिशुर्लिखिताक्षरं गदितुमक्षमताक्षरवित्सुधीः। अथ स काव्यपुराणमुपाशृणोत्स्वयमवैक्लिमपि श्रवणं विना ॥२॥ Hoc in capite, quo res a Śankara puero gestae verbis nimis tumidis celebrantur, haec narratio sola lectu digna est: स हि (Śankara) जातु गुरोः कुले वसन्सवयोभिः सह भैक्षलिप्सया। भगवान्भवनं द्विजन्मनो धनहीनस्य विवेश कस्यचित् ॥२१॥ तमवोचत तत्र सादरं वटुवर्यं गृहिणः कुटुंबिनी। कृतिनो हि भवादृशेषु ये वरिवस्यां प्रतिपादयंति ते ॥२२॥ विधिना खलु वंचिता वयं वितरीतुं वटवे न शक्नुमः। अपि भैक्ष्यमकिंचनत्वतो, धिगिदं जन्म निरर्थतां गतं ॥२३॥ इति दीनमुदीरयंत्यसौ प्रददावामलकं व्रतींदवे। करुणं वचनं निशम्य सोऽप्यभवज्ज्ञाननिधिर्दयार्द्रधीः ॥२४॥ स मुनिर्मुरभिकुटुंबिनीं पदचित्रैर्नवनीतकोमलैः। मधुरैरुपतस्थिवान्स्तवैर्द्विजदारिद्र्यदशानिवृत्तये ॥२५॥ अथ कैटभजिकुटुंबिनी तडिदुद्दामनिजांगकांतिभिः। सकलाश्च दिशः प्रकाशयंत्यचिरादाविरभूत्तदग्रतः ॥२६॥ अभिवंद्य सुरेंद्रवंदितं पदयुग्मं पुरतः कृतांजलिं। ललितस्तुतिभिः प्रहर्षिता तमुवाच स्मितपूर्वकं वचः ॥२७॥ विदितं तव वत्स हृद्गतं कृतमेभिर्न पुराभवे शुभं। अधुना मदपांगपात्रतां कथमेते महितामवाप्नुयुः ॥२८॥ इति तद्वचनं स शुश्रुवान्निजगादांब मयीदमर्पितं। फलमद्य ददस्व तत्फलं दयनीयो यदि तेऽहमिंदिरे ॥२९॥ अमुना वचनेन तोषिता कमला तद्वचनं समंततः। कनकामलकैरपूरयज्जनताया हृदयं च विस्मयैः ॥३०॥ 5 (inc. fol. 132[a]). Śankaram Rájaśekhara, Keralae rex, invisit, et comoediis tribus recitatis conciliat (1–30)[3]. Ordinibus mediis omissis, Śankara puer, mendici errabundi (saṃnyásin) vita adoptata, Govindanátham magistrum adit, qui in eremo ad Indubhavám sito degebat[4]. 6. In Kási urbe commoratus, Śankara Sanandanam, e Chola regione oriundum (यत्रापगा वहति तत्र कवेरकन्या i. e. Káveri), in discipulorum numerum recipit, eique postea Padmapáda nomen tribuit (6, 71). A Śiva ipso edoctus, commentarium ad Brahmasútra componit[5]. Hic liber et nonnulli alii duodecimo aetatis anno in Badarívana scripti sunt: करतलकलिताद्वयात्मतत्त्वं क्षपितदुरंतचिरंतनप्रमोहं। उपचितमुदितोदितैर्गुणोघैरुपनिषदामयमुज्जहार[6] भाष्यं ॥६१॥ ततो महाभारतसारभूताः स व्याकरोद्भागवतीश्च गीताः। सनत्सुजातीयमसत्सुदूरं ततो नृसिंहस्य च तापनीयं ॥६२॥ 7. Vyása quum Śankaram convenisset, aphorismorum suorum interpretationem commendat (1–60). Exinde Śankara Prayágam ad refutanda Kumárilae placita proficiscitur: भाष्यस्य वार्त्तिकमथैष कुमारिलेन भट्टेन कारयितुमादरवान्मुनींद्रः। बंध्यायमानदरविंध्यमहीधरेण वाचंयमेन चरितां हरितं (i. e. australis regio, Agastyadiś) प्रतस्थे ॥६१॥ ततः स वेदांतरहस्यवेत्ता भेत्तामतांतरसंमत्तानां। प्रयागमागात्प्रथमं जिगीषुः कुमारिलं साधितकर्मजालं ॥६२॥ Śankarae cum Kumárila colloquium. 8. Śankara ad confutandum Maṇḍanamiśram[7] proficiscitur: अथ प्रतस्थे भगवान्प्रयागात्तन्मंडनं पंडितमाशु जेतुं। गच्छन्खसृत्या पुरमालुलोके माहिष्मतीं मंडनमंडितां सः ॥१॥ तस्मिन् (scil. in luco) स विश्रम्य कृताह्निकः सन्खस्त्रिकारोहणशालिनीने। गच्छन्नसौ मंडनपंडितौको दासीस्तदीयाः स ददर्श मार्गे ॥४॥ कुत्रालयो मंडनपंडितस्येत्येनाः स पप्रच्छ जलाय गंत्रीः। ताश्चापि दृष्ट्वाद्भुतशंकरं तं संतोषवत्यो ददुरुत्तरं स्म ॥५॥

---

[1] उदभावि शिलादसूनुना मदवद्वादिकदंबनिग्रहैः। समुदंचितकीर्तिशालिनं यमुदंकं ब्रुवते महीतले ॥५॥ Schol. Śiládasya súnuná putreṇa *Ánandi*saṃjnakenodabhávi.

[2] *Maṇḍana*-aparasaṃjnaḥ. Conf. dist. 8. चार्वाकदर्शनविधानसरोषधातृशापेन गोष्पतिरभूद्भुवि मंडनाख्यः। नंदीश्वरः करुणयेश्वरचोदितः सन्नानंदगिर्यभिधया व्यजनीति केचित्।

[3] Plurima hujus partis disticha in similem sonum desinunt. Cf. तेन पृष्टकुशलः क्षितिपालः स्वेन सृष्टमथ (i. e. a se factas tres fabulas) शात्रवकालः। हाटकायुतसमर्पणपूर्वं नाटकत्रयमवोचदपूर्वं ॥२५॥ तद्रसार्द्रगुणरीतिविशिष्टं भद्रसंधिरुचिरं सुकवीष्टं। संग्रहेण स निशम्य सुवाचं तं गृहाण वरमित्यमुमूचे ॥२६॥

[4] व्यासः पराशरसुतः किल सत्यवत्यां तस्यात्मजः शुकमुनिः प्रथितानुभावः। तच्छिष्यतामुपगतः किल गौडपादो गोविंदनाथमुनिरस्य च शिष्यभूतः ॥५॥

[5] भास्कराभिनवगुप्तपुरोगान्नीलकंठगुरुमंडनमुख्यान्। पंडितानथ विजित्य जगत्यां ख्यापयाद्वयमते परतत्त्वं ॥५०॥ Schol. भास्करो भेदाभेदवादी। अभिनवगुप्तः शाक्तः। नीलकंठो भेदवादी शैवः। गुरुः प्रभाकरः। मंडनमिश्रो भाट्टमतानुयायी।

[6] Schol. ईशकेनकठप्रश्नमुंडकमांडूक्यतैत्तिरीयैतरेयछांदोग्यबृहदारण्यकाख्यानां वेदांतानां।

[7] उंवेक इत्यभिहितस्य तस्य लोकैरुंवेति बांधवैरभिधीयमाना। हेतोः कुतश्चिदिह वाक् परुषाभिशप्ता दुर्वाससाजनि वधूर्द्वयभारतीति ॥ 7, 116. Populare igitur Maṇḍanae nomen *Umveka* fuit.